

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
37

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

Peter van der Veen
(Onder 15/16)

Diepgang zonder bal

Gerrit Rietveld

Naar 6:6 bij Onder 8 en
Onder 9 jaar

Maarten Stekelenburg
en Frans de Kat

UEFA A Jeugd

Peter van der Veen, Oranje onder 15/16

Diepgang zonder bal

Peter van der Veen is sinds seizoen 2016/2017 de coach van Oranje onder 15 en onder 16. Deze teams zijn de jongste nationale selecties van Oranje. Binnen de speelwijze van de Oranjeselecties is diepgang zonder bal een van de belangrijke accenten bij het aanvallen en omschakelen naar aanvallen. De Voetbaltrainer liep een dag mee met de Onder 15 van Van der Veen, waarbij werd ingezoomd op dit accent.

Peter van der Veen: 'Als technische staf van de nationale jeugdteams maken we natuurlijk ook onze afspraken als het gaat over onze speelwijze. Daarnaast houden we onder meer inter-

nationale trends in de gaten en mede daardoor zijn we voortdurend in ont-

wikkeling. Belangrijk aandachtspunt hierbij is onder andere de diepgang zonder bal. Ook als clubtrainer ervoer ik al dat er vooral "in de bal" wordt aangeboden. Internationaal word je dan te voorspelbaar.

Ik ben ook assistent-trainer van Dwight Lodeweges bij Onder 20. Dit team speelde in november twee keer gelijk tegen Frankrijk, terwijl een half jaar eerder nagenoeg dezelfde lichterij als Onder 19 met 1-5 verloor van de Fransen. Ik zeg niet dat het hieraan lag, maar feit is dat Onder 20 in de laatste wedstrijd de diepgang zonder bal veel beter voor elkaar had, daarbij vaker het middenveld overslaand zodat we niet in de kracht van Frankrijk kwamen te spelen.

Bij diepgang zonder bal kunnen we een aantal verschillende momenten onderscheiden. Bijvoorbeeld in een georganiseerde situatie (opbouwen/aanvallen) of het moment van omschakelen na balverovering.'

Georganiseerde situatie

'We kijken eerst naar een voorbeeld van een georganiseerde situatie tijdens de opbouw. In de as komt een

centrale verdediger in de gelegenheid om in te dribbelen. Hiermee probeer je ruimte te creëren om een aanval op te zetten. Een middenvelder maakt ruimte en de spits komt over richting de balkant. Een andere middenvelder gaat vervolgens diep in de mogelijk ontstane ruimte in de as. (zie tekening 1) Op dat moment moet er wel in sprint worden aangesloten door de laatste linie en zal de restverdediging georganiseerd moeten zijn. Mocht de tegenpartij onze dieptebal toch onderscheppen, kunnen wij toch druk houden op een eventueel teruggekopte bal. Er moet voor dat moment ook altijd bewust aandacht zijn voor de restverdediging, zeker als je met een '10' speelt, door bijvoorbeeld een centrale verdediger en/of de andere middenvelder. In het partijspel 11:11 hoor je me ook geregeld coachen op het bezetten van de open ruimte vóór iemand in de as.'

Na balverovering

'Na het moment van bal veroveren op het middenveld staat de tegenpartij over het algemeen wat meer uit elkaar. Vaak is er dan voldoende ruimte

Futures

'Tijdens deze tweedaagse hebben we een groep van 22 spelers en vier keepers. Dit is inclusief twee spelers uit de futures: dit is een schaduwselectie voor Onder 15 van spelers die fysiek nog wat achterlopen, de zogenaamde laatrijpers. We hebben namelijk ervaren dat twee jaar later, bij Onder 17, altijd weer spelers aansluiten die niet in Onder 15 speelden vanwege een fysieke achterstand. Ook is het zo dat we bij het huidige Onder 15 een sterk geboortemaandeffect kennen, oftewel: we hebben opmerkelijk veel spelers die geboren zijn in de eerste maanden van het jaar. Dit betekent dus dat de kans groot is dat we talenten missen die later in het jaar geboren zijn. Nu is het niet zo dat de futures enkel bestaan uit spelers die in de laatste helft van het jaar geboren zijn, maar het bestaan van zo'n team zorgt wel voor een extra vangnet.'

om diep te gaan. Onze aanvallers kunnen een steekbal krijgen, en als de tegenstanders tijdig terugzakken om dit te bemoeilijken, is de kans groter om juist een middenvelder tussen de linies van ons in te spelen.' (zie tekening 2)

Contrakant

'Een specifiek moment in de omschakeling na balverovering komt voor op het moment dat we de bal wat meer aan de zijkant van het veld veroveren. (zie tekening 3) Als er dan op het juiste moment en met de juiste afstemming diepgang is aan de zogenaamde contrakant, is dat een goede optie om gevaarlijk te worden, omdat daar meer ruimte is. Zeker met een aanvaller of diepgaande middenvelder met snelheid is dit het geval. Het moment en de manier van diepgaan is echter nog belangrijker dan de snelheid. En deze zaken zijn trainbaar. Ik noem het de Neymaractie: van buiten naar binnen, op snelheid komen op de hoogte van de laatste linie van de tegenpartij waarbij je dus net geen buitenspel staat. De buitenspelers van tegenwoordig moeten zowel binnendoor als buitenom kunnen passeren. Door deze loopactie heeft de buitenspeler ook weer een wapen om doelgericht te worden. Aan de trainers de taak om ze hierin te stimuleren.

Ook in een georganiseerde situatie hebben we specifiek aandacht voor de actie aan de contrakant. In dit voorbeeld (zie tekening 4) heeft een middenvelder aan de linkerkant de

bal. Onze spits wijkt uit aan de andere kant en probeert de centrale verdediger daar te binden. Op het moment dat hij vervolgens een klein beetje in de bal komt en zijn tegenstander zou volgen, ontstaat er daarachter ruimte voor onze diepgaande middenvelder aan de rechterkant. Dat is moeilijk te verdedigen. Natuurlijk kan de linksachter van de tegenpartij dusdanig knijpen dat de ruimte hier niet is, maar dan geeft dat des te meer ruimte aan onze aanvaller aan de rechterkant. In een split second moeten hier dus keuzes gemaakt worden, op basis van de specifieke situatie. De diepgaande middenvelder moet in ieder geval onvoorwaardelijk gaan. De ene keer krijgt hij de bal wel, de andere keer niet, maar dat mag niets uitmaken voor de overtuiging waarmee hij zijn loopactie inzet. En krijgt hij de bal niet, dan heeft hij bijvoorbeeld gelopen in dienst van de flankaanvaller die de bal wel krijgt omdat hij is vrijgespeeld.'

Back overlapt

'Weer een stapje verder komen we als ook de vleugelverdediger aan de andere kant in de eindfase nog komt overlappen op het juiste moment. FC Barcelona, Bayern München en Manchester City onder Pep Guardiola zijn hier een goed voorbeeld van. Die teams waren of zijn in staat om op de hoogte van het zestienmetergebied er nog overheen te komen aan de zijkant. De back van de tegenpartij krijgt dan 'denkdruk': gaat de vleugelaanvaller zelf binnendoor of past hij naar de

overlappende back? Bij Onder 15 kan ik hier ook aandacht aan geven. Dat zal ik dan doen door beelden te laten zien en vooral tijdens het partijspel of wedstrijdmomenten actief hierop te coachen: de back aansporen te gaan als het moment daar is. De timing van de overlap is essentieel, daarbij is de onderlinge afstemming en communicatie belangrijk.' (zie tekening 5)

Trainingsvorm 1

Omschakelvorm waarbij we ook specifiek het onvoorwaardelijk diepgaan aan de contrakant benoemen.

Organisatie

- Breedte zestienmetergebied, lengte van achterlijn tot en met einde middencirkel
- Hesjes voor beide teams
- Ballen in het doel dat op de achterlijn staat
- Trainer aan de zijkant met voldoende ballen

Inhoud

- De twee centrale verdedigers spelen de spits van de tegenpartij uit (2:1)
- De eigen spits, die start in de buurt van de middenstip, wordt ingespeeld
- Spits bij eerste bal aangespeeld laten worden (passieve weerstand)
- Twee middenvelders van oranje sluiten bij vanaf de zijkant
- De spits kaatst en er volgt een 3:2-situatie
- Als een centrale verdediger van de tegenpartij de bal verovert, komen er twee middenvelders van blauw bij de tegenpartij bij en wordt het dus 5:5
- Volgende keer beginnen bij de andere keeper
- Trainer kan als de bal uit is of bij een doelpunt nog een volgende bal inbrengen en laten doorspelen in 5:5

In de TrainingsPlanner en Mediatheek van De Voetbaltrainer vinden abonnees op die services een fragment van deze trainingsvorm, door Peter van der Veen tijdens een tweedaagse stage met Oranje onder 15.

Trainingsvorm 2

Wil je nog verder vereenvoudigen, dan kun je denken aan een trainingsvorm met poppen/dummy's op de verdedigende posities van de tegenpartij. Het is een pass- en trapvorm met een tactisch element. Ik realiseer me dat een trainingsvorm met poppen niet wedstrijddecht is, aangezien de tegenstander dan stilstaat. Toch kan het zinvol zijn om op deze manier patronen in te slijpen.

Organisatie

- 7 poppen die staan opgesteld in een verdedigende organisatie
- Eigen posities van centrale verdedigers, een of meerdere middenvelder(s) en 3 aanvallers dubbel bezetten
- Voldoende ballen in de middencirkel
- Keeper in het grote doel bij de 'tegenpartij'

Inhoud

- Aanvalspatronen inslijpen, met specifiek aandacht voor de loopactie aan de contrakant
- Centrale verdediger of een middenvelder dribbelt in en open naar de andere kant:
 - Richting een diepgaande middenvelder
 - Richting de aanvaller aan de andere kant, die een voorzet geeft waarna de spits afrondt
- Over links en over rechts uitvoeren

Trainingsvorm 3

Ook in een positiespel kun je expliciet aandacht besteden aan diepgang zonder bal na balverovering. Bijvoorbeeld in een middenvak waar 6:6 plus twee neutrale spelers wordt gespeeld.

Organisatie

- Veld iets smaller dan zijkant zestienmetergebied
- Lengte van achterlijn tot iets voorbij de middencirkel
- Trainer met voldoende ballen halverwege het veld aan de zijkant
- Middenvak voor het positiespel 6:6 +2

Inhoud

- In het middenvak wordt het positiespel 6:6 +2 gespeeld
- De neutrale spelers staan midden in het veld (niet aan de zijkant) en bewegen steeds goed ten opzichte van elkaar
- Na vijf keer rondspelen mag er diep, buiten het vak een medespeler worden ingespeeld; let op, alleen een speler die met zijn gezicht richting het aanvallende doel staat, speelt diep
- De ene partij speelt steeds de ene kant op, de andere partij speelt de andere kant op

Trainingsvorm 4

Een variatie op trainingsvorm 3 is zoals hieronder. Dan speel je in het bovenste vak (zie tekening) het positiespel 6:6 +2. Na balverovering wordt vervolgens de counter ingezet richting het andere doel.

Organisatie

- Veld iets smaller dan zijkant zestienmetergebied
- Lengte van achterlijn tot iets voorbij de middencirkel
- Trainer met voldoende ballen halverwege het bovenste vak aan de zijkant

Inhoud

- In het bovenste vak wordt het positiespel 6:6 +2 gespeeld
- Een team speelt op balbezit en scoort door middel van een aantal keer overspelen naar elkaar (bijv. 10x), en de andere partij kan scoren na balverovering in het doel door middel van diepgang in de ruimte
- De neutrale spelers staan midden in het veld (niet aan de zijkant) en bewegen steeds goed ten opzichte van elkaar
- Zodra het verdedigende zesttal de bal veroverd, mogen zij diep spelen en de counter inzetten; de twee neutrale spelers zijn dan bij het zesttal dat de bal heeft veroverd
- Na balverovering eventueel eerst terugleggen, waarna de dieptebal alsnog wordt gespeeld

11:11 met middenvak

'Elke training eindigen we met 11:11. Indien de diepgang na balverovering centraal staat, kun je dit stimuleren door een middenzone rond de middencirkel. Zodra de bal daarbinnen wordt veroverd, móet er diep worden gespeeld. Door deze relatief eenvoudige 'spelregel' verandert het spel vanzelf in de richting die we letterlijk op willen: vooruit. De veldbezettingen van beide partijen kun je per blokje variëren.'

In de Mediatheek van De Voetbaltrainer vinden abonnees op die service een fragment uit een videobespreking over diepgang zonder bal, door Peter van der Veen tijdens een tweedaagse stage met Oranje onder 15.

Gerrit Rietveld, Projectleider Nieuwe Wedstrijdvormen

Naar 6:6 bij Onder 8 en Onder 9 jaar

In het seizoen 2017/2018 ondergaat het pupillenvoetbal de eerste wijzigingen op het gebied van wedstrijdvormen. Teams onder 8 en onder 9 jaar gaan van 7:7 naar 6:6, wedstrijdjjes die gespeeld gaan worden op aanmerkelijk kleinere velden. Daarnaast gaan enkele nieuwe spelregels gelden. Gerrit Rietveld is projectleider inzake de nieuwe wedstrijdvormen en vertelt over de aanpassingen.

Gerrit Rietveld: 'Vanaf het seizoen 2017/2018 verandert er iets bij de wedstrijdvormen voor de pupillen. De

Onder 8 en Onder 9 jaar gaan 6:6 spelen, inclusief keepers. Dat speelt zich op een kleiner veld af dan voorheen

7:7. Hiermee beogen we tegemoet te komen aan een aantal uitgangspunten die we hebben geformuleerd: het verbeteren van de ontwikkeling van kinderen, het beter aansluiten bij de leeftijd van de kinderen en het beter aansluiten bij de belevingswereld van de spelertjes voor nog meer plezier. Over het algemeen zijn de reacties op deze wijzigingen positief geweest. Een aantal clubs, vooral wat kleinere verenigingen, hikt aan tegen de praktische uitvoering. Daar gaan wij hen bij helpen.'

Spelregels

'Bij het optimaal inrichten van de wedstrijdvormen, uitgaande van de benoemde uitgangspunten, hebben we ook gekeken naar de invulling van spelregels. Zo kiezen we voor indribbelen of inpassen in plaats van de ingooi. Ook vrije trappen mogen door direct te dribbelen genomen worden. Een andere wijziging is dat de keeper voortaan de terugspeelbal, zoals nu bij deze leeftijden nog wel het geval is, niet meer mag oprapen. Tot nu

Niels Maagd, Hoofd Jeugdopleiding vv Beilen

'Samenwerking met andere clubs belangrijk'

Niels Maagd: 'Wij hebben de spelvormen 6:6 een aantal keren gedemonstreerd voor onze eigen trainers. Daaruit voortvloeiend maken we een werkboek voor ons jeugdkader waarmee het aan de slag kan in deze nieuwe wedstrijdvormen. Voorts gaan we in april 6:6 demonstreren aan diverse andere clubs. Hiermee zetten we een eerste stap naar iets wat volgens ons heel belangrijk gaat worden: samenwerking in de regio. Ik zie 6:6 als enorm voordelig voor de ontwikkeling van kinderen. Het risico dat een speler er kwalitatief bovenuit steekt en in zijn eentje de wedstrijd beslist, wordt kleiner. De ontwikkeling van alle spelers komt meer centraal te staan. Aan de andere kant kunnen er capaciteitsproblemen ontstaan voor kleine clubs. Daarom denk ik dat samenwerking essentieel wordt. Ga als clubs bij elkaar zitten, bepraat waar je tegenaan loopt. Kom je spelertjes tekort om dit goed weg te zetten, sta open voor combinatieteams. En overleg hoe je materiaalproblemen, als die ontstaan, kunt oplossen. Ik hoop dat de KNVB in dit opzicht een voortrekkersrol blijft vervullen. De plannen zijn gepresenteerd en zien er goed uit, nu komt het aan op de praktijk. Daarin zal blijken of we met ons allen in staat zijn hier ook echt een succes van te maken. Met de inzet van iedereen moet dat lukken, want inhoudelijk lijken de nieuwe wedstrijdvormen positief voor de ontwikkeling en het plezier van kinderen.'

Vanaf seizoen 2017/18 – O.8 en O.9
Vanaf seizoen 2018/19 – O.10

Wedstrijdvorm 6 tegen 6

Aantal spelers 6 tegen 6	Leeftijd Onder 8, 9 en 10	Veldafmeting 42,5m x 30m	Doelformaat Pupillendoel (5m x 2m)
Balformaat Advies maat 4, 290 gram	Spelduur O.8/O.9: 2 x 20 minuten O.10: 2 x 25 minuten	Keeper Ja	Competitie Ja
Klassement Nee	Rituelen Handen schudden en high five	Rol coach Positief stimulerend langs zijlijn	Rol ouders Positief stimulerend langs zijlijn
Rol arbitrage Spelbegeleider bewaakt de voortgang van het spel			
Strafschop 7 meter			

Spelregels

Aftrap: de aftrap wordt genomen in het midden van het veld. Beide teams starten vanaf de eigen helft.

Keeperbal: wanneer de keeper een bal vangt die niet is uitgegaan mag de keeper het spel voortzetten door de bal te gooien, passen of uit de handen te schieten.

Achterbal: de achterbal wordt vanaf de grond genomen door de bal te passen of te schieten.

Hoekschop: hoekschoppen worden vanaf de hoekpunten vanaf het speelveld genomen door de bal in te dribbelen of te passen.

Doelpunt: bij een doelpunt vindt de aftrap plaats in het midden van het veld. Beide teams beginnen weer vanaf eigen helft.

Uitbal: als de bal over de zijlijn gaat, wordt de bal ingedribbeld.

Vrije bal: een vrije bal mag ingedribbeld, gepast of geschoten worden.

Terugspelbal: een terugspelbal mag door de keeper niet opgepakt worden.

Overtreding / scoringskans: bij een overtreding wordt een vrije bal door de tegenpartij genomen. Bij het ontnemen van een duidelijke scoringskans zal er een strafschoot worden toegekend.

Afstand: de tegenstander staat minimaal op 5 meter afstand bij elke spelhervatting.

Speeltijd
De speeltijd voor onder 8 en onder 9 is 2 x 20 minuten. Voor onder 10 is dat 2 x 25 minuten.

Time-out
Per helft vindt er bij O.8/O.9 na 10 minuten en bij O.10 na 12,5 minuten een time-out plaats van maximaal 2 minuten. Hierin heeft de begeleider de mogelijkheid om een korte terugblik te doen, tips en aandachtspunten aan te stippen en kunnen de kinderen even wat drinken.

Rust
Na de eerste helft vindt de rust plaats van maximaal 10 minuten.

Competitie
Er wordt wel een competitie (poule-indeling en wedstrijdsschema) georganiseerd voor deze wedstrijdvorm.

Stand & Klassement
De KNVB zal geen standen of klassemanten tonen. Wel worden de uitslagen van wedstrijden bijgehouden om de speelsterkte per team te bepalen en op basis daarvan eventueel teams te herindelen.

Begeleiding
Bij deze wedstrijdvorm is er een spelbegeleider van minimaal 12 jaar oud in sportkleding aanwezig. De spelbegeleider staat niet in maar langs het veld en neemt bij het onjuist toepassen van de spelregels een beslissing en legt de spelregels uit. Als het nodig is mag de spelbegeleider wel het veld in bewegen.

Balmaat
De KNVB adviseert om met een balmaat 4, van 290 gram, te spelen.

Rituelen
Stimuleren om voorafgaand aan de wedstrijd handen te schudden en na afloop een high five als dank voor een leuke wedstrijd.

Strafschop (7 meter)
Strafschoppen worden alleen gegeven bij het ontnemen van een duidelijke scoringskans. Na afloop van de wedstrijd kunnen er door beide teams strafschoppen worden genomen.

Ontwerp: Link Design Amsterdam

Hoofdsponsor van het Nederlandse voetbal **ING**

toe hebben we de keepers eigenlijk iets aangeleerd, wat we ze later weer moesten afleren. Doet de keeper het

Cijfermatige onderbouwing

In de nieuwe situatie voor de Onder 8 en Onder 9 zien we dat er in de 6:6 vorm bijna een verdubbeling is van het aantal passeeracties ten opzichte van de oude (of huidige) situatie van de 7:7 wedstrijdvorm. Ook het aantal passes blijkt uit het onderzoek met zo'n dertig procent toe te nemen. Als laatste blijkt uit de metingen dat het aantal schoten (op doel) met ongeveer de helft toeneemt in de nieuwe wedstrijdvorm 6:6 voor Onder 8 en Onder 9.

tóch, is het in principe een vrije trap voor de tegenpartij. De spelbegeleider, waarover later meer, grijpt vooral in wanneer de spelregels onjuist worden toegepast en kan waar nodig de spelregels uitleggen aan de kinderen. Verder is besloten dat we geen klassemanten meer publiceren. Voor kinderen van deze leeftijd blijkt de ranglijst niet iets waarmee ze bezig zijn, en ook geen drijfveer om te gaan voetballen. De succesbeleving die zij zoeken gaat niet over een langere periode maar speelt zich af in het hier en nu. Om ervoor te zorgen dat de competities zo optimaal mogelijk zijn ingedeeld, waardoor kinderen op hun eigen niveau voetballen, houden we juist wel de uitslagen bij, zonder deze te publiceren. Wanneer teams vaak wedstrijden met grote cijfers winnen of verliezen, kunnen we daarmee snel handelen. Voor verenigingen is het

van belang om zelf goed te bepalen op welk niveau een team zal uitkomen. Door de bekerpoule in te delen op leeftijd en op niveau krijgen we al snel inzage in de kwaliteit van de teams. De resultaten die behaald zijn in de beker kunnen worden meegenomen bij een beoordeling van een verzoek om herindeling.'

Succesbeleving

'We hebben waargenomen dat, wanneer ranglijsten een grote rol spelen, het gedrag van betrokkenen om het kind heen in negatieve zin verandert. We zien soms zelfs clubs die besluiten hun teams op een wat lager niveau in te delen om een team een grote kans op succes te geven (lees: kampioen te worden). We hopen dat, nu de ranglijst geen rol meer speelt, clubs eerder geneigd zijn direct hun teams op het juiste niveau in te delen. En dan zou

Igor van Gelderen, Technisch Manager BFC Bussum

‘We hadden veel eerder 6:6 moeten gaan spelen’

Igor van Gelderen: ‘BFC Bussum is vanaf de start actief betrokken geweest bij de testen van de nieuwe vorm 6:6. Wij hebben de voorgenomen wijzigingen direct in onze vereniging laten landen. Dat is ontzettend belangrijk. Doe je dat niet op de juiste manier, kunnen mensen zomaar totaal verkeerde informatie krijgen en dat maakt het doorvoeren van veranderingen onnodig moeilijk. Vanuit onze samenwerking met Ajax speelden onze selectieteams al langer 6:6 en 8:8. Als ik zie hoe kinderen tot hun recht komen in 6:6, neem ik het mezelf eigenlijk kwalijk dat ik er niet eerder mee begonnen ben. In 7:7 op een half veld zijn kinderen meer aan het rennen dan aan de bal. We hebben geconstateerd dat spelers in deze nieuwe vormen meer aan de bal zijn en ook onder weerstand sneller tot betere oplossingen komen. Ik adviseer ook andere clubs en merk dat die doorgaans erg positief gestemd zijn. De rol van de spelbegeleider vereist naar onze mening nog wel de nodige aandacht. Het is soms erg afhankelijk van de regio waarin je speelt, of dit een succes is. Ik heb meegemaakt dat het allemaal prima verliep, ik heb ook situaties gezien waarin de spelers én de ouders bijna neus-aan-neus stonden om een spelsituatie te beslechten. Dat kan niet de bedoeling zijn. Bij deze wijzigingen lijkt ons enige terughoudendheid nog wel op zijn plaats.’

het met tussentijds herindelen uiteindelijk ook nog wel meevallen.

Waar je uiteindelijk naartoe wilt is natuurlijk, dat mensen de ontwikkeling van kinderen boven de prestatie gaan zetten. Uit contacten met de Engelse FA, waar men deze veranderingen een aantal jaar geleden hebben doorgevoerd, blijkt dat daar soms enkele jaren overheen gaan. Dat is op zich niet erg. Het is een cultuurverandering die tijd nodig heeft, maar aan de andere kant is iedereen, en vooral de jeugd, er ook bij gebaat dat het vrij snel goed gaat lopen. Ik ga ervan uit dat we daarin slagen. Wij geloven erin dat we het voor het kind leuker en beter kunnen maken.’

Spelbegeleider

‘Voorts is er een andere rol voor de scheidsrechter, die we vervangen door een spelbegeleider. Deze loopt niet meer in het veld, maar begeleidt het spel vanaf de zijkant van het speelveld. Hij kan, door middel van een fluitsignaal, ingrijpen wanneer de regels niet worden toegepast, maar kan ook spelregels uitleggen aan de spelers. Het moge duidelijk zijn dat de rol van de spelbegeleider essentieel wordt in deze wedstrijdvormen. Hij moet het spel overlaten aan de kinderen. Je bent er wanneer spelregels echt foutief worden toegepast door de kinderen of wanneer er onduidelijk-

heid ontstaat. De rol behelst dus ook dat hij de kinderen de spelregels leert begrijpen. Dat vraagt zeker nog andere kwaliteiten dan die scheidsrechters nu nodig hebben. Daar zetten we met een nieuwe opleiding op in. Die is bij aanvang van het nieuwe seizoen klaar. Verder bieden we scheidsrechterscoördinatoren ondersteuning om dit binnen de vereniging in te richten.

Waar er kritiek te beluisteren is geweest op deze plannen – en die was er, daar hoeven we niet omheen te

draaien – had dit vaak te maken met organisatie: hoe krijgen we dit voor elkaar? Een belangrijk punt is de richting van het veld. Daar zijn we flexibel in. Je mag het veld over de lengte uitzetten, maar we begrijpen ook dat veel clubs kunstgras met vaste doelen aan de zijlijn hebben. Dan mag je het veld ook best in de breedte uitzetten. Voordeel is dan ook dat je maar één “los” pupillendoel nodig hebt. Het meest efficiënte is vier wedstrijden per veld, maar als dat qua capaciteit niet nodig is, is dat geen punt.’

Verenigingsondersteuning

Verenigingen die behoefte hebben aan ondersteuning kunnen hiervoor terecht bij de verschillende adviseurs. Op ieder gebied heeft de KNVB een expert in dienst die verenigingen persoonlijk op weg helpt bij zowel grote als bij kleine vraagstukken, zoals:

- Hoe ga ik om met de teamindeling bij de pupillen?
- Hoe maak ik een optimaal wedstrijdprogramma op basis van het aantal velden en kleedkamers?
- Hoe ga ik om met de belijning bij de nieuwe wedstrijdvormen?
- Hoe ga ik om met het vrijwilligersbeleid?
- Hoe zorg ik ervoor dat pupillen op het juiste niveau worden ingedeeld?

Vragen of problemen? De KNVB ondersteunt u:

<http://www.knvb.nl/assist/ondersteuning>

De KNVB heeft een online magazine over de nieuwe wedstrijdvormen samengesteld:

<http://knvb.h5mag.com/pupillenvoetbal/cover>

Maarten Stekelenburg en Frans de Kat over UEFA A Jeugd

‘Eerst de structuur, dan de details’

Mede door input vanuit het rapport *Winnaars van Morgen* worden de opleidingen binnen de KNVB Academie onder de loep genomen. Frans de Kat, coördinator, en bondscoach/docent Maarten Stekelenburg vertellen over de opleiding UEFA A Jeugd, waarin trainers de stap moeten maken van het analyseren van voetbal naar doordringen tot de details: ‘Het gaat niet meer om het beïnvloeden van een speler, maar van een linie of zelfs de samenhang tussen linies.’

Foto's: KNVB Media

Frans de Kat: ‘Van vroeger kenden we de opleiding TC III, TC II en TC I. Om deze in lijn te brengen met de Europese benamingen zijn die herbe-

noemd naar respectievelijk UEFA C, B en A. Daarnaast loopt de leerlijn UEFA C, B en A Jeugd. Recentelijk is UEFA B Jeugd daarin als laatste toegevoegd. Deze opleiding is op twee locaties gestart. In dit interview beperken we ons tot UEFA A Jeugd, waarover Maarten Stekelenburg het nodige zal vertellen.’

Momenteel loopt er een UEFA A Jeugd-opleiding. Kunt u vertellen hoe de cursus is gestructureerd en hoe u daarin als docent een rol vervult?

Maarten Stekelenburg: ‘Binnen deze cursus begeleid ik negen cursisten intensief. Het moge duidelijk zijn dat dit doorgaans trainers zijn die actief

zijn binnen jeugdopleidingen, veelal op BVO-niveau. De A-opleiding is specifiek bedoeld voor trainers die actief willen zijn op Onder

16 tot Onder 19-niveau. Dat is een verschil met de andere opleidingen, waarin breder wordt ingestoken. Dit betekent dat op niveau A je ook alleen stage kunt lopen bij Onder 16 en ouder, op het niveau Eerste Divisie en hoger. Het hebben van een goede stageplek is essentieel. Alleen op die manier kun je hetgeen je leert, ook toetsen in de praktijk en zodoende je eigen weg vinden. In een enkel geval hebben we een cursist het advies gegeven elders te gaan werken als trainer, omdat bij de club waar hij zat hij niet de gelegenheid kreeg om op het juiste niveau training te geven. De rol van de praktijkbegeleider is bij de

progressie die een trainer kan boeken ook van groot belang.

Zoals ook binnen andere opleidingen wordt in deze cursus gewerkt vanuit een profiel, waarbij doorlopend wordt gekeken of de ontwikkelingen binnen het vak aanpassing van het profiel noodzakelijk maken. Daarbij speelt uiteraard het rapport *Winnaars van Morgen* een belangrijke rol. Omdat de clubs ook input hebben gehad in dat plan, hebben zij dat op deze wijze indirect ook in deze opleiding. Hetgeen de clubs van belang achten voor hun jeugdtrainers komt daarmee ook terug in UEFA A Jeugd.’

Wat is vanuit Winnaars van Morgen een belangrijke aanvulling geweest op deze opleiding?

‘We werken bijvoorbeeld veel meer met video. Trainers die aan deze opleiding meedoen, hebben soms al ruime ervaring in het werken met video, anderen wat minder en die merken nu dat zij zich daarin aanmerkelijk zullen moeten verdiepen.

In het nieuwe seizoen zal er zelfs een module Video toegevoegd worden. Coaches krijgen dan mogelijk ook al een inlogaccount.

Werken met video heeft veel verschillende aspecten. Waar we in het verleden verslagen maakten, kunnen we nu een camera aanzetten en onszelf opnemen. De feedback van de docent wordt daardoor ook anders. Je kunt terugkijken hoe iemand op het veld staat en handelt. Voor mij als docent betekent dit ook een verandering van werken. Maar het gaat niet alleen om begeleiding van cursisten, ook om de analyse van wedstrijden. Gesprekken met spelers die opgenomen worden. Dat maakt het allemaal interactiever, directer en dus ook duidelijker.'

Het gebruik van video is een centraal element in de opleiding?

'Hoe dan ook, je ziet het in veel opzichten terugkomen in alle vijf de deelgebieden waarin we cursisten willen begeleiden: training geven, het coachen van wedstrijden, het begeleiden van spelers, scouting en jeugdbeleid. Het gebruik van video is een erg krachtig middel. Het is zeer verhelderend om jezelf terug te kunnen zien maar tijdens zgn. groepjesdagen die we organiseren bij clubs wordt de cursisten ook snel duidelijk hoe

goed het is om spelers met goede en minder goede momenten te kunnen confronteren.'

Frans de Kat: 'Waarbij je wel altijd moet blijven beseffen dat het een middel is, geen doel. Waar het om gaat is dat we trainers leren hoe zij spelers kunnen laten leren. En dat ze in staat zijn alle tools daarbij in te zetten die hun ter beschikking staan. Het visuele aspect is daarin heel belangrijk. Zo geldt dat ook voor onze docenten richting de cursisten: als je in staat bent te zeggen 'Kijk maar, zó was het' voegt dat enorm veel toe.'

Als je kijkt naar de inhoud van de cursus, wat zijn dan elementen waarop de nadruk ligt?

Maarten Stekelenburg: 'We proberen in deze cursus echt verdieping aan te brengen. Kijk je als voorbeeld naar het nemen van coachmomenten, moeten dat niet meer opmerkingen zijn waarmee de trainer uitsluitend één speler beïnvloedt, maar het gaat dan meer om een linie. Of linies ten opzichte van elkaar. Het gaat hier echt om het ontwikkelen van een speelwijze. Cursisten binnen UEFA C en B hebben soms nog moeite om voetbal te analyseren. Je ziet iets goed of fout gaan, en waar ligt dat dan aan? Waar kijk

Bas Sibum, trainer Emmen onder 19 en cursist UEFA A Jeugd

Bas Sibum: 'De laatste cursus die ik gedaan had, dateerde van vele jaren geleden. Dus vergelijken is lastig, maar ik ervaar de cursus UEFA A Jeugd als uitermate leerzaam. Wat me vooral opvalt, is dat de cursist alle ruimte krijgt voor eigen inbreng. Het is zeker niet zo dat de manier die de KNVB hanteert, leidend moet zijn. Neem als voorbeeld de zesweekse cyclus van periodisering: de KNVB wil wel dat je die beheerst, maar heb je goede argumenten om het anders te doen, dan kan dat. Een boeiend aspect is de manier waarop video wordt ingezet. Door jezelf te filmen in verschillende situaties, bij trainingen en besprekingen, kun je jezelf terugzien en leer je veel. Met mijn praktijkbegeleider stem ik veel af: wat wordt er precies van me verwacht en voldoe ik met mijn oplossingen aan de normen die gesteld worden? Al met al een zeer interessante opleiding.'

je naar, en wat zie je dan? Als coach moet je in staat zijn eerst de grote lijnen van het spel te zien, en daarna door te dringen tot de details. UEFA B is nog erg bezig met het structureren, in UEFA A verwachten we dat men dat kan en daarna kunnen we echt de diepte in als het gaat om de speelwijze. Daar gaan we verder in dan bij B. Verder kunnen we vaststellen dat er een beduidend prominentere plaats is

ingeruimd voor Voetbal Conditionele Training. Dat blijft bij UEFA B nog tamelijk oppervlakkig, bij A gaan we daarin een forse verdieping aanbren- gen wat met zich meebrengt dat er ook op geëxamineerd wordt. Cursisten moeten een jaarplan maken, moeten periodiseren. Een groot item binnen de cursus, vooral ook omdat je met verschillende leeftijden werkt hetgeen natuurlijk invloed heeft. In de begin-

fase kijk je vooral naar hoe dat bij een club is opgebouwd, vervolgens ga je het zelf wegzetten, mede gebaseerd op de kennis die je tijdens de cursus hebt opgedaan. Dus je plant trainin- gen, inhoud, oefenwedstrijden et ce- tera. Het wordt vooral van belang dat jij als trainer kunt beargumenteren waarom je iets doet. Het is niet zo dat wij als opleider iets dwingend voor- schrijven.'

Op welke wijze biedt een seniorendiploma een basis om een jeugddiploma op het- zelfde niveau te halen?

Frans de Kat: 'Dat is een onderwerp waar we op dit moment druk mee be- zig zijn. In de hele piramide willen we applicaties hebben waardoor een kan- didaat die (bijvoorbeeld) UEFA B heeft, door het volgen van de applicatie tevens UEFA B Jeugd kan verkrijgen. Uiteraard zit in beide opleidingen een flinke overlap, maar het werken met jeugd heeft specifieke aspecten als je het vergelijkt met het werken met senioren. Dat willen we nog graag be- ter formuleren. De applicaties zouden twee kanten op moeten werken; dus met een UEFA A Jeugd-diploma zou je ook moeten kunnen overstappen naar UEFA A Senioren.'

Gert Heerkes, praktijkbegeleider bij Bas Sibum

Gert Heerkes: 'In de UEFA A Jeugd-opleiding wordt veel gevraagd van de cursisten. Het gaat echt om het aanbrengen van inhoudelijke verbeteringen in het voetbal. Dat betekent dat we het stadium van 'een vorm op gang brengen en houden' voorbij zijn. Met de trainers gaan we de diepte in wat betreft samenwer- king tussen linies en individuele spelers. Daarnaast wordt veel gevraagd in allerlei ondersteunende pro- cessen: videoanalyse, periodisering, individuele tra- jecten en gesprekken voeren. Als praktijkbeleider was mijn insteek er te zijn voor de cursist, waarbij hij de ruimte moest hebben om zaken op zijn eigen manier aan te pakken. Ik zie de manier waarop ik zelf dingen doe, niet als heilig. Daarbij probeer ik dan accenten te zetten bij zaken waaraan hij aandacht zal moeten schenken. De cursus is goed doordacht en de indivi- duele aandacht groot. Vaak gaat het in processen om interactie: hoe komt de communicatie binnen bij een cursist en hoe komt het leergedrag over op de docent? Er is in ieder geval veel ruimte voor trainers om zich hier te ontwikkelen.'

(Na zijn vertrek naar China moest Gert Heerkes afzien van verdere deelname als praktijkbegeleider aan de opleiding UEFA A Jeugd, red.)

Al je trainingen het hele seizoen op orde? Met de beste oefenstof voor jouw team? Heel eenvoudig! Met onze nieuwe TrainingsPlanner!

Bevat ruim **500**
complete trainingen
en **800**
trainingsvormen!

Altijd
oefenstof
op maat
(van senioren tot
mini-pupillen)

- ✓ Individueel abonnement : voor jezelf en je eigen team
- ✓ Online toegang, altijd en overal - ook op tablet of mobiel
- ✓ 6- Weekse periodisering en bevat leerlijn
- ✓ Trainingsvormen op te slaan (pdf.files) of te printen
- ✓ Maak je eigen oefenvormen of voeg ze toe
- ✓ Persoonlijk kant en klaar oefenstofsysteem voor € 50 p.j.
- ✓ Abonneer direct via devoetbaltrainer.nl/abonneren